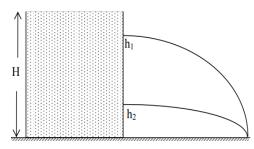
ფიზიკა-მათემატიკის სკოლა-პანსიონ კომაროვის ფიზიკის ჩემპიონატი

მე-9 კლასის ლიგა, მე-3 ტური

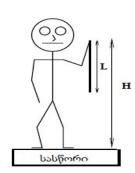
1. წყლიანი ფართო ჭურჭლის გვერდით შვეულ კედელზე გაკეთებულია ორი პატარა ნახვრეტი. ერთი მათგანი h_1 =20 სმ სიმაღლეზეა ჭურჭლის ფსკერიდან, მეორე კი h_2 =10 სმ სიმაღლეზე. ამ ნახვრეტებიდან გამოსული წყლის ჭავლები აღწევენ ჭურჭლის ფსკერის დონეს ერთსა და იმავე მანძილზე ჭურჭლის კედლიდან.

- ა) დაამტკიცეთ, რომ ფსკერიდან ${f h}$ სიმაღლეზე გაკეთებული პატარა
- ნახვრეტიდან გადმოსული სითხის ჭავლის სიჩქარე გამოითვლება ფორმულით $V=\sqrt{2g(H-h)}.$
- ბ) რა სიმაღლისაა H წყლის დონე ჭურჭელში?
- გ) რისი ტოლი გახდება მანძილი ამ ჭავლების დაცემის წერტილებს შორის, როდესაც წყლის დონე ჭურჭელში დაიწევს 5 სმ-ით?
- 2. ნახაზზე მოცემულია სამი ერთნაირი ფართობის მქონე ვერტიკალური ცილინდრული მილისგან შედგენილი ზიარჭურჭელი. რომელშიც თავდაპირველად ასხია ვერცხლისწყალი. მარცხენა მილში დაამატეს $H_1=80$ მმ სიმაღლის წყალი, ხოლო მარჯვენა მილში კი H_2 სიმაღლის ზეთი. შედეგად ვერცხლისწყლის დონემ შუა მილში $\Delta H=5$ მმ-ით მოიმატა. განსაზღვრეთ H_2 -ის რიცხვითი მნიშვნელობა. წყლის, ზეთის და ვერცხლისწყლის სიმკვრივეები შესაბამისად 1000 კგ/მ 3 , 800 კგ/მ 3 და 13 600 კგ/მ 3 -ის ტოლია. თავდაპირველად

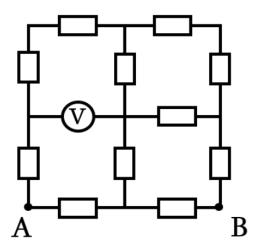

- თითოეულ მილში ვერცხლისწყლის დონე ისეთია, რომ მასზე დამატებული სითხე ვერ ახერხებს მილიდან ვერცხლისწყლის სრულად გამოდევნას.
- 3. სასწორზე დგას M=10m მასის კაცი, რომლესაც ხელში უჭირავს m მასის და L სიგრძის მოქნილი ერთგვაროვანი თოკი. თოკის ზედა წერტილი სასწორიდან H=2L სიმაღლეზეა. საწყის მომენტში კაცი ხელს უშვებს თოკს. ჩათვალეთ, რომ სასწორი უჩვენებს მასას კილოგრამებში (მასზე დაწოლის ძალა გაყოფილი g-სთან), თოკი არადრეკადად ეცემა სასწორზე და არ ცვლის ჯერ კიდევ ჰაერში მყოფი თოკის სიჩქარეს.

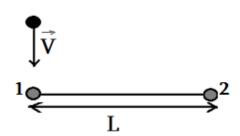

- ა) იპოვეთ ხელის გაშვების შემდეგ დროის რომელ tı მომენტში შეიცვლება პირველად სასწორის ჩვენება და რისი ტოლი გახდება იგი.
- ბ) იპოვეთ ხელის გაშვების შემდეგ დროის რომელ t_2 მომენტში იქნება სასწორის ჩვენება მაქსიმალური და რისი ტოლი იქნება იგი.
- გ) ააგეთ სასწორის ჩვენების დროზე დამოკიდებულების თვისობრივი გრაფიკი და მიუთითეთ მნიშვნელოვანი წერტილების კოორდინატები.

- 4. ნახაზზე მოცემულია ელექტრული წრედი, სადაც თითოეული რეზისტორის წინაღობა R-ის ტოლია, ასევე R-ის ტოლია ვოლტმეტრის წინაღობაც. A და B წერტილებზე მოსდეს U_0 =60 g ძაბვა. განსაზღვრეთ:
 - ა) ვოლტმეტრის ჩვენება.
 - ბ) წრედის სრული წინაღობა.

5. გლუვ ჰორიზონტალურ ზედაპირზე მოთავსებულია L სიგრძის უმასო თოკით გადაზმული ორი ერთნაირი $\mathbf m$ მასის მცირე ზომის ბურთულა. ამავე ზედაპირზე $\mathbf V$ სიჩქარით მოძრავი $\frac{m}{3}$ მასის შაიბა, თოკის მართობულად, აბსოლუტურად დრეკადად ეჯახება პირველ სხეულს, ისე როგორც ნახაზზეა ნაჩვენები. დაჯახება ცენტრულია.

- ა) იპოვეთ შაიბის სიჩქარე დაჯახების შემდეგ.
- ბ) იპოვეთ თოკის დაჭიმულობის ძალა შაიბის დაჯახების შემდეგ.
- გ) იპოვეთ პირველი სხეულის გადაადგილება იმ მომენტისათვის, როცა თოკი პირველად აღმოჩნდება თავდაპირველი მდებარეობის პარალელურად.